Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Viola Salemans	**Datum**	19 augustus 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	10223941
E-mail	Viola.salemans@utrecht.nl	**Onderwerp**	Burgeragendering Referendum over de kwaliteit van Utrecht-stad en haar toekomst
Bijlage(n)	geen	**Beleidsveld**	Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

Op 10 maart 2022 is de burgeragendering ‘Kwaliteit Utrecht’ aan uw raad aangeboden. Deze is voor bespreking in de raadscommissie Ruimtelijke Ordening, Grondzaken en Vastgoed van 25 augustus geagendeerd.

Zoals afgesproken in artikel 7 lid 5 van de inhoudelijke verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht, krijgt u onze reactie voordat u het voorstel in commissie bespreekt. Daarom sturen wij u nu deze brief.

De burgeragendering uit de zorg dat de ambities voor de ontwikkeling van Utrecht onvoldoende onderbouwd en onhaalbaar zijn. Wordt de groei niet te hoog ingeschat, en kunnen we de ambities wel waarmaken? In onze reactie gaan wij specifiek in op de in de agendering gestelde vragen. Daarbij stellen we voorop dat de groei van de stad geen doel op zich is. De vraag naar woningen in de stad neemt toe, en wij streven met de RSU 2040 om deze groei in goede banen te leiden. Daarbij begrijpen we de zorgen die in de stad leven over de effecten van de groei. Desondanks hebben we de ambitie om groei in balans te realiseren, omdat we dit randvoorwaardelijk vinden om een leefbare en inclusieve stad te blijven. De RSU 2040 is dus niet het besluit óm te groeien, maar ons antwoord op de toenemende vraag om in de stad te kunnen wonen en werken. Hoe we de ontwikkeling en verandering van de stad vormgeven, pakken we in gesprek met de stad verder op.

1. *Vraag: Bent u het met ons eens dat de onderbouwing van de RSU niet deugdelijk genoeg is; vooral als het gaat over de impact op de leefbaarheid, de betaalbaarheid van het wonen, het kunnen realiseren van de klimaatdoelen én of we als gemeente dit wel kunnen financieren?*

Reactie:
Wij vinden dat er te veel onjuiste veronderstellingen in deze vraagstelling zitten. In de RSU 2040 staan de ambities die de gemeente Utrecht heeft op de grote vraagstukken voor de stad, nu en in de

toekomst. De cijfers van het CBS laten zien dat er grote vraag is naar woningen in de stad. Nogmaals; groei is geen doel op zich. De stad groeit om in enorme behoefte te voorzien. Daarom willen we de groei goed begeleiden, zodat de stad leefbaar blijft en de voorzieningen heeft die nodig zijn voor de inwoners en de groei in balans realiseren. Dit betekent dat groen, landschap en water, en voorzieningen in kwaliteit en in balans mee ontwikkelen met de toename van woningen en arbeidsplaatsen. Ook benoemt de RSU op hoofdlijnen welke investeringsomvang nodig is om deze ambities tot 2040 te realiseren en hoe deze bekostigd kunnen worden.

Door in te zetten op binnenstedelijke verdichting grijpen we de groei van de stad aan als kans om de kwaliteit te verbeteren en toe te voegen, ook in de bestaande stad. Bijvoorbeeld door het uitbreiden en verbeteren van het OV, de fietsverbindingen en het groen in de stad. Het Coalitieakkoord 2022-2026 bestendigt de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 als onze koers, en geeft hier aanvullende richting aan. We zetten in de RSU een koers en volgordelijkheid neer hoe de groei in goede banen te leiden, op basis van de informatie die we nu hebben. Hoewel de aantallen woningen en de snelheid waarmee we deze kunnen realiseren nog kan wijzigen, houden we vast aan de volgorde waarin we de verdichting realiseren (RSU2040, p. 28):

1. Eerst verdichten rondom binnenstedelijke knooppunten
2. Dan verdichten op knooppunten aan de rand van de stad en binnenstedelijk
3. Tot slot: verdichten op locaties buiten de stad.

Deze volgorde draagt bij aan het realiseren van groei in balans en draagt bij aan de versterking van de bestaande kwaliteit van de stad. Bijvoorbeeld door te investeren in het groen en duurzame bereikbaarheid van bestaande wijken, het principe van de 10-minutenstad mogelijk te maken, en het groen rondom de stad te bewaken.

De RSU bevat nog geen concrete en gedetailleerde ruimtelijke ontwerpen en programmering. Die werken we de komende jaren gefaseerd uit met behulp van onderzoek (zoals het opstellen van de omgevingsvisies voor gebieden en de onderzoeken met Rijk en regio binnen UNed), en gesprek met de stad, regio en Rijk. Zo blijven we ook wendbaar en spelen we in op ontwikkelingen die van invloed zijn op de stad. Daarnaast werken we verder aan de investeringsstrategie om de ambities van de RSU2040 te kunnen bekostigen. Om de benodigde investeringen te kunnen doen zijn bijdragen van andere overheden onontbeerlijk, vooral van de Rijksoverheid. Door het Rijk wordt dit ook onderkend; in het najaar verwachten we dan ook een samenhangende afspraak met het Rijk te kunnen maken over verstedelijking en randvoorwaardelijke investeringen, met een tijdshorizon van zowel 2030 als 2040 (zie raadsbrief 24 juni jl.).

Naast de verdere inhoudelijke en financiële uitwerking van de RSU, werken we ook aan de monitoring om de ontwikkelingen in de stad zowel kwantitatief als kwalitatief (o.a. op leefbaarheid, brede welvaart en groei in balans) te volgen. Zoals toegezegd ontvangt u eind dit jaar de RSU-oplegger. Wij rapporteren hier jaarlijks ook over in het MPR. Zo streven we naar een effectieve uitvoering van de ambities en kunnen we tijdig bijsturen waar nodig.

2. *Vraag: Bent u het met ons eens dat er naast de geplande groei van de RSU2040 (min. 100.000 inwoners er bij tot 2040) nog andere groeiscenario's denkbaar zijn?*

Reactie:
De groei van de stad is gebaseerd op de nationale bevolkingsprognose van het CBS. Primos maakt vervolgens op basis van de gegevens van het CBS een prognose van de woningbehoefte op nationaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Uit deze prognose-onderzoeken blijkt dat er in de stad

Utrecht behoefte is aan ongeveer 60.000 extra woningen in de periode 2019-2040. Dit is gebaseerd op geboorte, sterfte en migratieverwachtingen (ook woonwensen en verhuisbewegingen uit verleden).

De komende jaren is er in Utrecht sprake van een ‘tekort’: het aantal woningen is kleiner dan op basis van de CBS/Primos verwachting nodig zou zijn. Tot 2030 hebben we al ca. 40.000 van de totale opgave geprogrammeerd, zoals u ieder jaar ook in de MPR kunt monitoren. Met de RSU 2040 leggen we een koers neer om invulling te geven aan de resterende opgave van 20.000 woningen tot 2040. We werken dus toe naar evenwicht van vraag en aanbod. Mochten we uit onderzoeken dan wel monitoring zien dat we naar beneden kunnen of boven moeten bijstellen, dan anticiperen we daarop.

3. *Vraag: Bent u het met ons eens dat de uitslag van en de discussie over de RSU2040 n.a.v. onze petitie ‘Referendum over de kwaliteit van Utrecht-stad en haar toekomst’ laat zien dat je mag twijfelen of er wel voldoende kennis van en draagvlak is onder Utrechters voor de huidige RSU2040?*

Reactie:
Het verzoek tot een referendum in 2021 laat zien dat Utrechters een grote betrokkenheid voelen bij de ontwikkeling en de toekomst van onze stad. Het gevoel van trots voor onze stad overheerst, en ook zijn er zorgen over de toekomst en op welke manier we de RSU echt gaan realiseren. We herkennen dit signaal en nemen dit serieus. Het referendumverzoek heeft weliswaar niet voldoende steun gekregen, maar we gaan en blijven de stad betrekken in de verandering en ontwikkeling van de stad.

De RSU vormt onze ambitie voor de toekomst van de stad, vastgesteld door uw raad. Nu staan we voor de taak om de ambitie concreet te maken. Hierin hebben we een grote verantwoordelijkheid om de brug te bouwen met Utrechters. We kunnen de groei die nu voorzien is gebruiken om de leefbaarheid en kwaliteit van de stad te verbeteren. Belangrijke voorzieningen moeten meegroeien met de stad: denk hierbij aan winkels, cultuur, buurthuizen, zorg, sportaccommodaties en onderwijs. En groen groeit mee om de stad leefbaar te houden en de gevolgen van klimaatverandering op te kunnen vangen. Hoe we dit goed doen, willen we in gesprek met de stad uitwerken. We gaan dit gesprek nog dit jaar starten. Daarnaast vindt de uitwerking van de RSU gedetailleerder in de gebieden plaats. Dit vraagt een gebiedsgerichte aanpak wat betreft communicatie en participatie. Gericht op Utrechters die wij niet vanzelfsprekend bereiken. Inwoners die veranderingen snel vinden gaan. Maar ook inwoners en ondernemers die juist kansen zien.

4. *Vraag: Bent u bereid het College van Burgemeester en Wethouders te vragen om de RSU2040 beter te onderbouwen én daarna te onderzoeken of er voldoende draagvlak voor is onder de Utrechters, bijvoorbeeld door hierover een referendum te organiseren?*

Reactie:
Als nieuw college vinden wij het gesprek met de stad van groot belang. De RSU is, als koersdocument voor de stad, aangenomen door de Utrechtse raad. Het Coalitieakkoord bevestigt de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 als onze koers. Een koers die wij de komende jaren in gesprek met de stad verder brengen. De ontwikkeling en verandering van de stad vindt continu plaats en is nooit klaar. We moeten hier dus ook steeds opnieuw het gesprek aangaan en nieuwe besluiten nemen. We willen dit gesprek graag op inhoud met de stad voeren, en zien een referendum hiervoor niet als geschikte vorm. De toekomst van de stad is niet te vangen in één simpele vraag die met voor of tegen te beantwoorden is. We waarderen dat mensen zich inzetten voor de stad en we organiseren

participatie op passende en innovatieve manieren die recht doen aan de complexiteit van de opgave. Een brief met hoe wij dit participatieproces willen inrichten, ontvangt u zo spoedig mogelijk.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,